

ATANTÁRGYADATLAPJA

1. Aképzési programadatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzés szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. Atantárgyadatai

2.1 Atantárgy neve	Fejlődéslélektan						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, docens						
2.3 Az szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, docens						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (Fő)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	5 6	melyből: 3.5 előadás	2 8	3.6 szeminárium/labor	28
Atanulmányi idő elosztása:					86 óra
Atankönyv, a jegyzet, szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való továbbtájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéniségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek: önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					4
3.7 Egyénimunka össz-óraszámja					86
3.8 Félév össz-óraszámja					150
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	☐
4.2 Kompetenciabeli	☐

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának	☐ Előadóterem, audio-videofelszerelés
---------------------------------	--

feltételei	
5.2. Szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Szemináriumterem, audio-vidofelszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Apszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való műveletvégzés • Pszichológiai kutatás és design tervezése és kivitelezése • Apszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • A szakmai kompetenciákra társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelés révén

7. A tantárgycélkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1. A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A terület és a szakosodás alap-fogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése • A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alap módszerek és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2. A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvető módszereket, elsősorban a pszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban • A pszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása • A kutatási stratégia kidolgozása megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomenon függvényében • Az információk minőségének értékelése, a terület, terjedelmének meghatározás alapján, ugyanakkor a kontextusnak elvárásainak megfelelően • A probléma helyzetek megoldása többszintű elemzés alapján, a megoldások és/vagy alternatívák felméréssel, a sztereotip helyzetek elkerülésével

8. Atantárgytartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Aménenbelüli fejlődésszakaszai, jelentősége, tényezői, a terhes nő érzelmi állapota, észlelésérzékelés a méhen belül: egyensúlyérzékelés, szaglás, ízlelés, látás, hallás, tapintás, a születés, mint krízishelyzetet generáló változás</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>2. Szülés, születés: Táplálkozás, születési súly és fejlődés, terhesség és szülés közben fellépő zavarok, fejlődési rendellenességek, teratogén tényezők, aszülés kulturális változatosságai, az újszülött életképességének és kompetenciáinak felmérése, férfiak aszülésszobában.</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, nevelő filmek, problematizálás.</p>	
<p>3. Az elsőév. Fizikai éskognitív fejlődés és alkalmazkodáscsecsemőkorbán: Azújszülöttkori reflexek, szenzo-motorosfejlődés, az agyfejlődése, acsecsemőkkompetenciáinakfelmérése, arcokés mintaészlelés, utánzás, alkalmazkodás, szimbolikus képesség, tárgyállandóság, a kategorizáció fejlődése</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>4. Érzelmi ésszociális fejlődés. A kötődés. Az anya-gyermek kapcsolatot vizsgáló kutatások, Bowlby, kötődési típusok, kötődés erőssége, kötődés biztonsága, a kötődés komponensei, kötődésmintákAinsworth, ideghelyzetvizsgálat, kötődés másokhoz</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>5. Az anyai depriváció hatása a gyermek személyiségfejlődésére</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, nevelő filmek, problematizálás.</p>	
<p>6. A kognitív fejlődés: óvódás gyerek gondolkodásának jellegzetességei: Az egocentrikus gondolkodás, decentrállás, szinkretizmus, azegocentrikusgondolkodásPiaget, illetve neopiagetianus és információfeldolgozási elméletek szerint, valamint a társas kapcsolatok hatásaazegocentrizmusra, agondolkodástartalmi jellegzetességei: artificializmus, animizmus, finalizmus, gyermekirealizmus</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutató, nevelő filmek, problematizálás.</p>	

<p>7. Az iskolás és serdülőkorú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetség gondozás</p> <p><i>Műveltségterületek. Iskolaérettség. Tudományos gondolkodás alapjai. Számfogalom. Reverzibilitás. A szociális kapcsolatok hatása a gondolkodás fejlődésére. A tehetség gondozás</i></p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, Kísérletek bemutatása, problematizálás.</p>	
<p>8. Az erkölcsifejlődés szakaszai Kohlbergnél. Piagetnél.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, Kísérletek bemutatása, problematizálás.</p>	
<p>9. Anyelvifejlődés: A beszédifejlődés szakaszai, a beszédifejlődés biológiai és környezeti feltételei, a nyelvifejlődés elméletei (tanuláselméletek, nativist elmélet, interakcionista elmélet), a szociokulturális hátrányos helyzetű gyermekek beszédifejlődése: a Bernsteinelmélet, az elmélet ellenőrző vizsgálatok, a szociokulturális hátrány kiküszöböléséért célzó programok – a Head Start program tanúságai</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>10. Az iskolás és serdülőkorú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetség gondozás: Műveltségterületek. Iskolaérettség. Tudományos gondolkodás alapjai. Számfogalom. Reverzibilitás. A szociális kapcsolatok hatása a gondolkodás fejlődésére. A tehetség gondozás</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>11. Serdülőkor</p> <p><i>A serdülőkormodern elméletei: biológiai megközelítés (Freud és Gesell), etológia, környezeti tanulási megközelítés (Bandura, M. Mead), a serdülőkori identitás kialakulása: a pubertáskori krízis, az autoritáskrízis és az ifjúkori válság, veszélyek, védekezések, megoldástípusok Marciaszerint, nemi identitás és nemkülönbségek, a serdülőkori feladatai (Havighurst), serdülőkori, serdülőkori beavatások az archaikus társadalmakba, és egyes modern társadalmakba, serdülőkor és deviancia: a deviáns karrier kialakulása.</i></p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	

<p>12.Felnőttkor</p> <p><i>Afiatalfelnőttkori kritikus problémái: apályaválasztás és párválasztás, intimitás vs. izoláció, a családi életciklus alakulása felnőttkorban. Az érett, felnőtt személyiség jellemzői, Felnőttkori pszichológiai válságok. Nemkülönbségek felnőttkorban.</i></p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>13. Az időskor</p> <p><i>Az időskor elméletei (deficitmodell, növekedés hanyatlásmodell, kompenzáció szelektív optimalizálásmodell), halálra való felkészülés, az időskorban bekövetkező pszichológiai és szociális változások, a halállal és leépüléssel való megküzdés</i></p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>14. Ismétlés és összefoglalás.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> Bernáth L., Solymosi K. (szerk.) (1997). Fejlődésléktan olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): Fejlődésléktan, Osiris, Budapest Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). Intellectual development. Cambridge University Press. Vajda Zsuzsanna (2001). A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). Bölcsék a bölcsőben - Hogyan gondolkodnak a babák? Typotex kiadó, Budapest. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermekléktan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest 		
<p>8.2 Szeminárium/ Labor</p>	<p>Didaktikai módszerek</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>1 Méhenbelüli fejlődés: Észlelésérzékelés améhen belül, kutatások.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, foglalmi tisztázás, problematizálás</p>	
<p>2. Az első hetek: Szülés születés. Az újszülött állapota. Csecsemővizsgálati módszerek.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések</p>	
<p>3. Az új jövevény érkezése, mint krízis helyzetet generáló változás. Az anya állapota a szülés után. Apák a szülőszobában. A csecsemő gondozásával kapcsolatos elméletek. A csecsemők fejlődésének optimális feltételei.</p>	<p>Egyéni projekt bemutatása</p>	
<p>4. Csecsemőkori kötődés: koraikötődés az anyához és az apához. A kötődés szerzet-kapcsolat fontossága a csecsemő fejlődésében. A szeparációs szorongás. A szeparáció hatása. Huzamos és ideiglenes elválása szülőktől.</p>	<p>értékelés, az eddig tanultak összefoglalása</p>	

<p>5.Csecsemőkori kognitívfejlődésiállomások: szenzomotoros alszakaszok, tárgyállandóság megértésévelkapcsolatos vizsgálatok, a tárgyak osztályozása, cselekvés és tudás, azemlékezet növekedése,</p>	<p>Problématisztázás, csoportos megbeszélések</p>	
<p>6.Ovodáskori kognitívfejlődés (1)Piagettrőlmásképpen, az óvodáskorimágikus gondolkodás.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, problématisztázás</p>	
<p>7.Ovodáskori kognitívfejlődés (2)agyermekrajzok, a mese ésjátékfejlődés. Agyermekrajzok fejlődési állomásai. Ajáték fejlődésiszakaszai.Párhuzamok az értelmifejlődéssel.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>8.Érzelmi és szociális fejlődés kisgyermekkorban.A félelmek és szorongások fejlődésiszakaszai.Atársas és személyes azonosságtudat megszerzése. A kisgyermekkorifejlődést befolyásoló környezetihatások. A család, mint a fejlődés közege.Szülőinevelésistílusok és ezek hatása a gyermek személyiségfejlődésére.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>9.Iskoláskor.Kognitív fejlődésiskoláskorban. Minőségilegújgondolkodás. Család hatások, Kortárshatások. Atársas kapcsolatok fejlődése iskoláskorban.Aszülőkkelvaló kapcsolat változása-</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>10.Magatartás problémák kisgyermek és iskoláskorban.Csalás,lopás, hazudozás,csavargás pszichesháttere. Agresszió és proszociálisviselkedés. A média hatása a gyermekek fejlődésére.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>11.Aserdülőkorpszichológiai fejleményei.Serdülők a maitársadalomban. Átmeneteafelnőttkorban. Nemi különbségekazidentitásképzésben. Nemikülönbségek az erkölcsigondolkodásban.</p>	<p>Egyéniprojektek bemutatása</p>	
<p>12.Felnőttkor:Felnőtt vagy még gyermek? Arnett elméleteakésleltettgyermekkorrólés sietett felnőttkorról.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>13.Az időskor.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>14. Ismétlés ésösszefoglalás.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematisztázás.</p>	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fisher, C. B.Lerner, R. M. (1994). AppliedDevelopmentalPsychology. McGraw-HillPrint 2. MéreiF.,V. Binét Á. (1999).Gyermeklélektan.Medicina Könyvkiadó RT.,Budapest 3. Mönks, F. J.,Knoers, A. M. P. (1998). Fejlődéslelektan. FITTIMAGE–Ego School, Szentendre. 		

4. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest
5. Piaget, J., Inhelder, B.(1999). Gyermeklélektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
6. Ranschburg, J. (1991). Szeretet, erkölcs, autonómia. Tankönyvkiadó
7. Ranschburg, J.(1992). Félelem, harag, agresszió. Tankönyvkiadó
8. Salamon, J. (1997). Amegismerő tevékenység fejlődéslélektana. Tankönyvkiadó, Budapest.
9. Shaffer, D.R.(1993). Developmentalpsychology. Childhoodand Adolescence. Brooks& Cole Pub.Co. California.
10. Van Geert, P.(2000)Thedynamicsof generaldevelopmentalmechanisms: FromPiaget and VygotskytoDynamicSystems Models, CurrentDirectionsinPsychologicalScience,9 (2), 64-68.
11. VanderZanden,J.W. (1993). Human Development. NewYork: McGraw-Hill, Inc.
12. Winnicott, D.W. (2000).Kisgyermek, család,külvilág. AnimulaKiadó, Budapest.
13. B. J. Baars& K. McGovern(1996)*Cognitiveviews of conciousness: Whatarethefacts? Howcanweexplainthem?*
14. Bernáth L.,SolymosiK. (1997).Fejlődéslélektan olvasókönyv.TertiaKiadó, Budapest
15. Cole, M. &Cole, S. R.(1998). Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.
16. D. Roth, M. Slone&R. Dar(2000)*WhichwayCognitiveDevelopment?An evaluationof thePiagetianand Domain SpecificPrograms*, Theory&Psychology, vol.10 (3),353-373
17. FeuerMaria, Agyermekrajzok fejlődéslélektana, Akadémiai,2000, Bp
18. gyakorlatok,NTK, 1990, Bp.
19. J. Pascual-Leone(2000)*Is theFrenchconnectionNeo-Piagetian? Notnearlyenough!*,ChildDevelopment, vol. 71 (4), 843-845
20. KáldyZs. (2003). Kritikuskép azevolúciós pszichológiáról, In. Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T.,(Eds).(2001) Lélek és evolúció, Osiris, Budapest.
21. KalmárM., CsíkiE. (1998).Fejlődésdiagnosztika: Az újszülött vizsgálata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
22. L. V. Shavinina (2001)*Beyond IQ:a newperspectiveonthepsychologicalassessmentof intellectualabilities*, NewIdeasinPsychology,vol.19, 27-47
23. Levenstein, S. Levenstein&D. Oliver(2002)*Firstgradeschoolreadinessof formerchildparticipantsin aSouthCarolinareplicationof theParent-Child Home Program*, Applied DevelopmentalPsychology, vol.23, 331-353
24. MéreiF.,V. Binét Á. (1999).Gyermeklélektan.Medicina Könyvkiadó RT, Budapest.
25. NguyenLuLanAnh,Kultúra éspszichológia,Osiris,2003
26. P. Carruthers(1998)*Naturaltheoriesof conciousness*, Europeanjournalof Philosophy, vol. 6, 203-222
27. P. van Geert(2000) *The dynamicsof generaldevelopmentalmechanisms: FromPiaget and VygotskytoDynamicSystems Models*,CurrentDirectionsinPsychologicalScience, vol.9 (2), 64-68
28. R. De Lisi(2002)*Frommarblestoinstant messenger: implicationsof Piaget'sideasaboutpeerlearning*, Theoryand Practice, vol.41 (1)
29. R. DeVries(2000)*Vygotsky, Piaget andeducation: Areciprocalassimilationof theoriesand educationalpractices*, NewIdeasinPsychology, vol. 18,187-213
30. R. E. Hall(2001)*Identitydevelopmentacrossthelifespan: a biracialmodel*, TheSocialScience Journal,vol. 38,119-123
31. S. A. Christianson& E. Engelberg(1999)*Memoryand EmotionalConsistency: TheMS EstoniaFerryDisaster*, Memory, vol. 7 (4), 471-482
32. S. Baron-Cohen (1998)*Doesthestudyof autismjustifyminimalistinnatemodularity?*, Learningand IndividualDifferences,vol. 10(3), 179-191
33. Shaffer, D.R.(1993). Developmentalpsychology. Childhoodand Adolescence. Brooks& Cole Pub.Co. California
34. Sternberg, J.R. & Berg, C.(1992). Intellectualdevelopment. CambridgeUniv. Press

35. Stöckert Károlyné, Játépszichológia-Szöveggyűjtemény, Eötvös József kiadó, 1995, Budapest
36. T. Nazzi & A. Gopnik (2001) *Linguistic and Cognitive Abilities in Infancy: when does language become a tool for categorization?*, Cognition, vol. 80, 11-20
37. T. P. German & A. M. Leslie (2001) *Children's inferences from "knowing" to "pretending" and "believing"*, British Journal of Developmental Psychology, vol. 19, 59-83
38. VanderZanden, J.W. (1993). Human Development. New York: McGraw-Hill, Inc. Winnicott, D.W. (2000). Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó, Budapest.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgytartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, az szabadalommal rendelkező **Pszichológusok Deontológiai Kódexe** (www.copsi.ro) és a **213/2004-es Törvényalkalmazási feltételeiben** megfogalmazott **elismerési eljárásoknak megfelelően**
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	Kizáró jelleggel min. átmenő jegy (5,00)	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Zárthelyi (parciális)		10%
	Esettanulmány, projekt		20%
	Jelenlét	Min. 85%	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<p>- Ha a félévi vizsga részeit alkotó (végső jegy 70%-a) a szóbeli- (végső jegy 35%-a) vagy írásbeli vizsgán (végső jegy 35%-a) nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 30%-os előírásoknak eleget tett.</p> <p>Az oktatás formája: az előadások 30 %-a és a szemináriumok 15%-a online szinkron formában valósul meg.</p> <p>- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárással büntetendő</p> <p>- A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az órászám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 2-szer lehet hiányozni)</p> <p>- A vizsgán való csalás vagy csalási kísérlet az egyetemről való kizárással sújtandó.</p>			

Kitöltés dátuma
2022.10.03

Előadás felelőse
Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Szeminárium felelőse
Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2022.10.03

Intézetigazgató

Dr. Kotta Ibolya, adjunktus